

Norsk samfunns-
medisinsk forening

DEN NORSKE LEGEFORENING

Formidling av samfunnsmedisin – hvordan og hvorfor?

Kurs G Bodø

Jan Håkon Juul

Kommuneoverlege i Vågan, leder VLMS

Klare begreper?

Hva er samfunnsmedisin?

Hva er formidling?

Hva vil det si å formidle samfunnsmedisin?
(hvordan og hvorfor)

Hva er samfunnsmedisin?

- Sammenhengen mellom helse og samfunn i et bredt perspektiv
- En fagfelt i helse- og omsorgstjenesten
- En sentral del av helseforvaltningen
- Et undervisningsfag for medisinerere og andre faggrupper
- Et forskningsfelt
- *En medisinsk spesialitet*

Formidling

Opprinnelig betydning å være mellommann for, være bindeledd, overføre noe (arbeidsformidling, boligformidling, vikarformidling)

Har over tid fått et mer utvidet begrep, innenfor flere områder som kunst/kultur og kunnskapsformidling

- Undervisning og opplæring
- Opplysningsvirksomhet
- Foredrag
- Massemedia, internett/sosiale medier

Formidle samfunnsmedisin

Informere om og/eller utføre:

- helseforvaltning og offentlig helsepolitikk
- medisinsk faglig rådgivning
- folkehelsearbeid
- ledelse og styring
- ekspertrollen
- tilsyn, kontroll og klagebehandling
- veiledning og undervisning

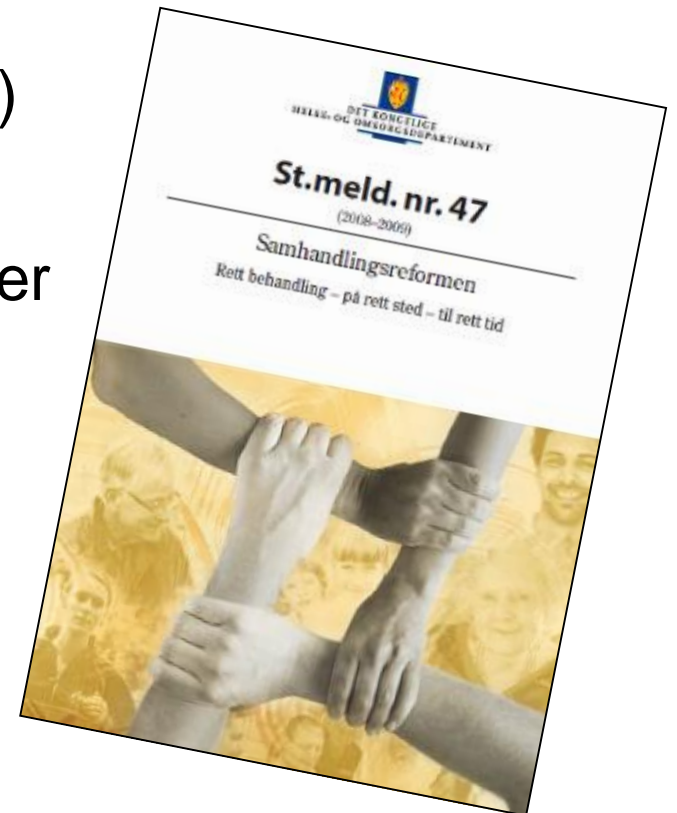

Offentlig helsepolitikk

Formidler av offentlig helsepolitikk

Typisk departement/direktorat

- Skriftlig (forskrift, veileder, rundskriv)
- Vanligvis enveis kommunikasjon
- Ofte rettet mot helsetjenesten og/eller beslutningstakere
- Formell og juridisk korrekt
- Gjennomarbeidet og lite spontan

Rådgiver

Formidler (og forvalter) av medisinsk kunnskap: rådgiver, premissleverandør eller kverulant(?) innenfor egen virksomhet

- Kommuneoverlege
- Medisinsk fagdirektør/sjefslege i spesialisthelsetjenesten
- Rådgivende overlege i NAV
- Administrative legestillinger i forsvaret

- Administrativt og politisk nivå
- Formidling ofte saksorientert og dialogbasert

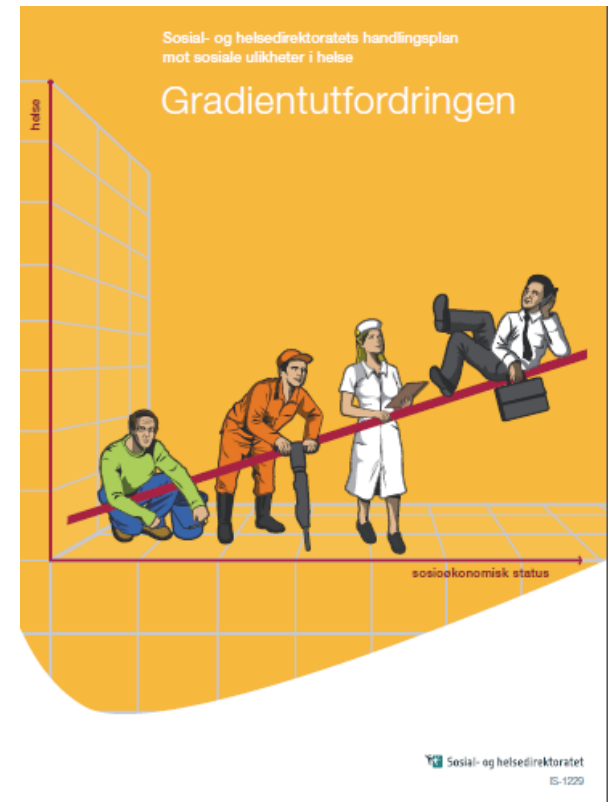

Folkehelsearbeid

Opplysningsvirksomhet, formidling av medisinsk kunnskap mot befolkningen eller grupper, lokalt eller nasjonalt

Forskjellige strategier

- Kurs og opplæringsvirksomhet
- Mediekontakt, intervjuer
- Møter, foredrag
- Skriftlig informasjon, egne nettsider
- Nasjonale kampanjer

Leder

Mange samfunnsmedisinere har lederoppgaver innenfor egen virksomhet

- Arbeidsgiverrolle/linjeleder
- Faglig ledelse
- Avtalebaserte ordninger (fastleger, fysioterapeuter)
- Ledelse vs styring

Formidle kunnskap, motivere og legge til rette for at arbeidet blir utført på en faglig forsvarlig og samfunnsøkonomisk fornuftig måte

Ekspert

Ekspertrollen: formidling av fagkunnskap og fagutvikling

Universitet, høyskole, Folkehelseinstituttet

- Vitenskapelige publikasjoner
- Opplysningsvirksomhet, publikumsrettet
- Kompetansesenter
- Ekspertrådgiver for helsemyndighetene
- Ekspertrådgiver for helsetjenesten

Tilsyn

Tilsynsrollen: formidling av krav til faglig forsvarlighet, formaliserte tilsynsfunksjoner

Typisk rolle for Helsetilsynet og fylkesmannsembetene, men også i kommuner og andre virksomheter, egentilsyn og internkontroll

- Veiledning og rådgivning
- Tilsyn og kontroll
- Hendelsesbasert tilsyn vs systemrevisjoner
- Avvik, pålegg, straff, dom

Veileder

Formidling av holdninger, innstilling og metode like viktig som faglig opplæring.

Mester-svenn, mentor (coach?)

- Videre- og etterutdanning
- Studentundervisning
- Veiledningsgruppe

Hvorfor kursoppgave?

Plage kursdeltagerne?

Flere (andre) årsaker:

- Tidsbruk (fravær fra jobb)
- Økonomi
- Faglig
  - Bedre læringsutbytte ved egenaktivitet
  - Skriftlig formuleringsevne er en helt sentral ferdighet for samfunnsmedisinere (utover medisinsk journal)
  - Faglig relevant for jobb og kursinnhold

Hjemmeoppgave Kurs G 2017

Hensikten med oppgaven:

1. Ta utgangspunkt i et datamateriale som beskriver forhold ved helse- og omsorgstjenesten, gjerne med relevans for egen arbeidssituasjon
2. Som datagrunnlag kan man benytte [Helsedirektoratets portal for statistikk og analyse](#), evt annet datamateriale
3. Beskriv tallene som er valgt ut og foreta en enkel analyse
4. Foreta en vurdering av hvordan du ville ha presentert dette avhengig av hvem som er målgruppen

Hjemmeoppgave - tilbakemelding

De aller fleste deltakerne har levert før kursstart

Stor variasjon i valg av tema, omfang, fremstilling

Det er ikke en riktig løsning på oppgaven

Formål:

Gjøre kursdeltakerne kjent med statistikkportalen

Det viktige er prosessen underveis med arbeidet

Egenaktivitet med å lage en presentasjon

Hvor mange lager og holder jevnlig slike presentasjoner
(foredrag) som ledd i sin jobb som samfunnsmedisiner?